

Datum van inontvangstneming : 15/09/2025

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-512/25 – 1

Zaak C-512/25 [Staatsanwaltschaft am Rechnungshof Venedig]ⁱ

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

29 juli 2025

Verwijzende rechter:

Bundesgerichtshof (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 juni 2025

Verzoekende partij en verzoekster tot cassatie:

Regionale Staatsanwaltschaft am Rechnungshof Venedig

Verwerende partij en verweerder in cassatie:

GS

[OMISSIS]

BUNDESGERICHTSHOF

BESLISSING

[OMISSIS]

van

5 juni 2025

in de kadastrale procedure

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

betreffende het onroerend goed dat is ingeschreven in het door het Amtsgericht Varel (rechter in eerste aanleg Varel, Duitsland) bijgehouden kadastraal register [OMISSIS]

Partijen:

1. GS [OMISSIS] Bockhorn,

verwerende partij en verweerder in cassatie,

[OMISSIS]

2. Regionale Staatsanwaltschaft am Rechnungshof Venedig [regionaal parket bij de rekenkamer in Venetië (Italië)], [OMISSIS] Venetië (Italië),

verzoekende partij en verzoekster tot cassatie,

[OMISSIS]

De vijfde Zivilsenat (civiele kamer) van het Bundesgerichtshof (BGH) (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland; hierna: „verwijzende rechter”) heeft op 5 juni 2025 [OMISSIS]

de volgende beslissing gegeven:

I. [OMISSIS]

II. Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt [OMISSIS] overeenkomstig artikel 267, eerste alinea, onder b), VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moeten de artikelen 45, 46 en 53 van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken aldus worden uitgelegd dat de voor de tenuitvoerlegging bevoegde autoriteit van de aangezochte lidstaat bij de tenuitvoerlegging van een in een andere lidstaat gegeven beslissing alleen al op grond van het door het gerecht van oorsprong volgens artikel 53 van deze verordening afgegeven certificaat ervan uit moet gaan dat de beslissing binnen de materiële werkingssfeer van artikel 1 van die verordening valt, ook al heeft zij dit zelf niet getoetst?

Motivering:

I.

- 1 Partij 2 (hierna: „verzoekster”) is een regionaal parket bij de rekenkamer in Venetië. Op 3 oktober 2019 heeft hij voor een rechtsprekende formatie van de Italiaanse rekenkamer een decreet verkregen waarbij een conservatoir beslag

volgens Italiaans recht jegens partij 1 (hierna: „verweerder”) is goedgekeurd. Hiermee moet een door verzoekster jegens verweerder geldend gemaakte betalingsaanspraak van een Italiaans staatsbedrijf voor energiediensten Gestore Servizi Energetici S.p.A. (hierna: „GSE”) worden zekergestellt. Verweerder wordt ervan beschuldigd op strafbare wijze betrokken te zijn geweest bij het frauduleus verkrijgen van subsidies in verband met de productie van elektriciteit met fotonvoltaïsche installaties.

- 2 Met overlegging van het decreet van 3 oktober 2019 en het certificaat bedoeld in artikel 53 van verordening nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (hierna: „verordening nr. 1215/2012”) alsook het bewijs van betekening ervan heeft verzoekster in haar voordeel het bevoegde kadaster in Duitsland verzocht om een zekerheidshypotheek op het in het dictum van het decreet genoemde onroerend goed van verweerder dat in Duitsland is gelegen, in te schrijven in het kadastraal register. Op 7 november 2019 heeft het Amtsgericht – als kadaster – de inschrijving verricht. Naar aanleiding van het daartegen ingestelde beroep heeft het Oberlandesgericht het kadaster opgedragen om ambtshalve een bezwaar te registreren tegen de inschrijving van de zekerheidshypotheek. Met het toegestane cassatieberoep [OMISSIS] wenst verzoekster de vernietiging van de beslissing in de beroepsprocedure.

II.

- 3 Volgens de appelrechter moet [OMISSIS] een ambtshalve bezwaar bedoeld in § 53, lid 1, eerste volzin, Grundbuchordnung (verordening inzake het kadaster; hierna: „GBO”) in het kadastraal register worden ingeschreven omdat niet is voldaan aan executierechtelijke voorwaarden voor de inschrijving van een zekerheidshypotheek. Er ontbreekt een titel die geschikt is voor de gedwongen tenuitvoerlegging [§ 750, lid 1, Zivilprozessordnung (wetboek van burgerlijke rechtsvordering; hierna: „ZPO”)]. Het door verzoekster overgelegde bevel tot beslaglegging – het decreet van de rekenkamer – is in zijn geheel beschouwd geen ingevolge artikel 39 van verordening nr. 1215/2012 uitvoerbare beslissing in een burgerlijke en handelszaak in de zin van artikel 1, lid 1, eerste volzin, van die verordening, maar een overheidsmaatregel. Het is juist dat daarvoor niet voldoende is dat de beslissing in het hoofdgeding niet door een burgerlijke rechter is gegeven, maar dat het regionale parket het conservatoire beslag bij de rekenkamer heeft verkregen. Het karakter van een overheidsmaatregel blijkt echter uit de bijzonderheden van de procedure bij de rekenkamer en die van het geldend maken van administratiefrechtelijke aansprakelijkheid.
- 4 Volgens artikel 1, punt 1 van het reglement voor de procesvoering van de rekenkamer vallen onder zijn rechterlijke bevoegdheid „boekhoudkundige procedures, procedures betreffende administratiefrechtelijke aansprakelijkheid voor schade ten nadele van de overheid en andere procedures op het gebied van de overheidsboekhouding”. Privépersonen kunnen zich echter niet tot de rekenkamer

wenden. Ingevolge de artikelen 73 e.v. van dat reglement moet een „beroep ter bescherming van schuldvorderingen van de overheid” bij de rekenkamer worden ingesteld, wat volgens artikel 86 van het reglement alleen de openbare aanklager kan doen. Hij kan met het oog op een beroep „ter bescherming van vorderingen van de overheid” volgens artikel 74 van het reglement verzoeken om een bevel tot conservatoir beslag, zoals dat in casu is gebeurd. Blijkens de motivering van het conservatoir beslag berust de aansprakelijkheid op frauduleus gedrag ten nadele van de overheid in verband met het verkrijgen van subsidies waarop geen recht bestond. Zelfs indien verzoeksters aanvraag die het geding inleidt op het eerste gezicht betrekking heeft op een vordering tot schadevergoeding uit onrechtmatige daad, moet een schuldvordering van de overheid worden zekergesteld. Daarbij komt dat volgens het verzoek de feiten zijn vastgesteld door de Italiaanse financiële politie binnen het kader van bevoegdheden die in de regel niet door privépersonen kunnen worden geïnitieerd noch uitgeoefend. Het bevel tot conservatoir beslag vormt in zijn geheel een uitoefening van overheidsbevoegdheden die buiten het bestek vallen van de op betrekkingen tussen privépersonen toepasselijke regels en daarom niet onder artikel 1, lid 1, van verordening nr. 1215/2012 vallen.

III.

- 5 De gegrondheid van het cassatieberoep dat rechtmatig (§ 78, leden 1 en 3, GBO) en overigens ook ontvankelijk is [§ 71 FamFG (Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit; wet over procedures in familierechtelijke zaken en op het gebied van oneigenlijke rechtspraak) wordt op doorslaggevende wijze bepaald door de beantwoording van de in het dictum geformuleerde prejudiciële vraag door het Hof.

- 6 1. De appelrechter is terecht van oordeel dat de voorwaarden voor de inschrijving van een ambtelijk bezwaar voortvloeien uit § 53, lid 1, eerste volzin, GBO als bepaling van het nationale recht. Dat artikel luidt als volgt:

„Indien blijkt dat het kadaster in strijd met wettelijke voorschriften een inschrijving heeft verricht waardoor het kadastraal register onjuist is geworden, wordt ambtshalve een bezwaar ingeschreven.”

- 7 a) Wordt – zoals in casu – in het kader van de gedwongen tenuitvoerlegging verzocht om de inschrijving van een zekerheidshypotheek overeenkomstig § 867, lid 1, eerste volzin, ZPO, dan moet het volgens nationaal recht bevoegde kadaster onder meer de voorwaarden voor de tenuitvoerlegging toetsen. Daaronder valt met name een geschikte executoriale titel (§ 750, lid 1, ZPO; zie BGH, beslissingen van 4 juli 2013, V ZB 151/12, NJW 2013, blz. 3786, punt 7, en 13 december 2018, V ZB 175/15, DGVZ 2019, blz. 101, punt 8). Een dergelijke executoriale titel is een in het kader van een voorlopige voorziening uitgevaardigd bevel tot beslaglegging (§ 917, lid 1, ZPO). De tenuitvoerlegging dan wel uitvoering daarvan kan onder meer door inschrijving van een zekerheidshypotheek

plaatsvinden. Het relevante nationale voorschrift van § 932, lid 1, eerste zinsdeel, ZPO luidt als volgt:

„De uitvoering van een bevel tot beslaglegging [...] vindt plaats door de inschrijving van een hypotheek tot zekerheid van de schuldvordering [...].”

- 8 b) Is een zekerheidshypotheek overeenkomstig § 867, lid 1, tweede volzin, ZPO in het kadaster ingeschreven hoewel er een geschikte executoriale titel ontbreekt, dan is hij niet ontstaan. De inschrijving heeft geen materieelrechtelijke werking (zie OLG München, IBRRS 2019, blz. 0943; Demharter, GBO, 33e oplage, bijlage bij § 44, punt 68a). Alsdan is de inschrijving in de zin van § 53, lid 1, eerste volzin, GBO, tevens in strijd met wettelijke voorschriften verricht waardoor het kadastraal register onjuist is geworden. Om die reden moet een bezwaar in het kadastraal register worden ingeschreven. Daarvan gaat de appelrechter in zijn beslissing uit.
- 9 2. In casu is de zekerheidshypotheek niet op grond van een Duitse executoriale titel in de vorm van een bevel tot beslaglegging ingeschreven, maar als gevolg van een door een Italiaanse rechter goedgekeurd conservatoir beslag die volgens de onbetwiste vaststelling van de appelrechter overeenkomt met een bevel tot beslaglegging volgens Duits recht (zie dienaangaande ook BGH, beslissing van 13 december 2018, V ZB 175/15, DGVZ 2019, blz. 101, punt 9). Dit staat in beginsel niet in de weg aan een gedwongen tenuitvoerlegging.
- 10 a) De appelrechter is terecht van oordeel dat volgens artikel 39 van verordening nr.1215/2012 een in een lidstaat (hier: Italië) gegeven beslissing die in die lidstaat uitvoerbaar is, in andere lidstaten (hier: Duitsland) uitvoerbaar is zonder dat een verklaring van uitvoerbaarheid is vereist. Onder de voorwaarden van artikel 42, lid 2, en artikel 41, leden 1 en 2, van verordening nr. 1215/2012 gelezen in samenhang met § 928 e.v. ZPO kan de beslissing door de inschrijving van een zekerheidshypotheek ten uitvoer worden gelegd (§ 932 juncto § 867, lid 1, ZPO; zie BGH, beslissing van 13 december 2018, V ZB 175/15, DGVZ 2019, blz. 101, punt 9).
- 11 b) De in artikel 39 van verordening nr.1215/2012 verleende mogelijke uitvoerbaarheid vereist echter dat de verordening van toepassing is. Overeenkomstig artikel 1, lid 1, eerste volzin, van deze verordening wordt zij toegepast in „burgerlijke en handelszaken”, ongeacht de aard van het gerecht. Zij heeft onder meer geen betrekking op administratiefrechtelijke zaken. De appelrechter gaat ervan uit dat het kadaster als de voor de tenuitvoerlegging bevoegde autoriteit van de aangezochte lidstaat moet nagaan of de uit te voeren beslissing binnen de materiële werkingssfeer van de verordening valt. Of het klopt dat een dergelijke toetsingsbevoegdheid bestaat, kan echter zonder beslissing van het tot de uitlegging van de verordening bevoegde Hof niet worden beantwoord en is voorwerp van de prejudiciële vraag.

- 12 aa) Enerzijds schrijft artikel 1, lid 1, eerste volzin, van verordening nr. 1215/2012 voor dat de verordening slechts in burgerlijke en handelszaken wordt toegepast, zodat de aangezochte lidstaat niet verplicht is om andere beslissingen ten uitvoer te leggen. Anderzijds zijn in andere lidstaten gegeven beslissingen volgens artikel 39 van verordening nr. 1215/2012 in de tweede lidstaat direct uitvoerbaar en mag de tenuitvoerlegging volgens artikel 46 juncto artikel 45 van verordening nr. 1215/2012 slechts op bepaalde gronden worden geweigerd of volgens artikel 41, lid 2, van die verordening wegens wettelijk vastgestelde gronden worden geweigerd of geschorst. De uitvoerbaarheid moet ingevolge artikel 53 van verordening nr. 1215/2012 door het gerecht van oorsprong in een certificaat worden verklaard. In de verordening wordt dus opgesomd ten aanzien van welke punten de uit te voeren beslissing in de aangezochte lidstaat mag worden getoetst. Daartoe behoort niet dat er geen sprake is van een burgerlijke en handelszaak.
- 13 bb) De verwijzende rechter mag de verordening niet zelf uitleggen. De prejudiciële vraag is geen voorwerp van een prejudiciële verwijzing geweest en niet beslecht door vaste rechtspraak van het Hof („acte éclairé”) noch zo evident dat redelijkerwijs geen ruimte voor twijfel kan bestaan („acte claire”).
- 14 (1) Het Hof heeft ten aanzien van een vergelijkbare juridische situatie volgens verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 2001, L 12, blz. 1) (hierna: „verordening nr. 44/2001”) echter verduidelijkt dat de rechter van de aangezochte lidstaat bevoegd is om de informatie in het in artikel 54 bedoelde certificaat te onderzoeken (arrest van 6 september 2012, Trade Agency, C-619/10, EU:C:2012:531, punt 46).
- 15 (2) In de later beslechte zaak ■■■■ (arrest van 6 juni 2019, C-361/18, EU:C:2019:473) heeft het Hof daarentegen een toetsingsplicht van gerechten van de uitvoerende lidstaat ontkend. Het Hof heeft in dat arrest uiteengezet dat de rechters van oorsprong uiterlijk bij de afgifte van het certificaat betreffende de uitvoerbaarheid van de beslissing moet nagaan of het geding binnen de werkingssfeer van de verordening valt. Het Hof heeft dit onder meer noodzakelijk geacht omdat de tenuitvoerleggingsprocedure waarin de verordening voorziet „belet dat een rechter van de aangezochte lidstaat later op enige wijze nagaat of de vordering die heeft geleid tot de beslissing waarvan om tenuitvoerlegging wordt verzocht, binnen de werkingssfeer van verordening nr. 44/2001 valt, aangezien deze verordening voorziet in een beperkt aantal gronden voor het instellen van een beroep tegen de uitspraak omtrent de uitvoerbaarheid van die beslissing” (zie arrest van 6 juni 2019, ■■■■ C-361/18, EU:C:2019:473, punt 35; instemmend Schnichels/Stein, EuZW 2020, blz. 869 en 870).
- 16 (3) Deze beslissing is weliswaar nog met betrekking tot verordening nr. 44/2001 gegeven, maar het Hof heeft in een obiter dictum uitdrukkelijk gepreciseerd dat voor de tenuitvoerleggingsprocedure van verordening nr. 1215/2012 hetzelfde

geldt (zie arrest van 6 juni 2019, [REDACTED] C-361/18, EU:C:2019:473, punt 35: „net als tenuitvoerlegging onder toepassing van verordening nr. 1215/2012”). Op basis daarvan mogen de rechters van de aangezochte lidstaat niet meer nagaan of de in de lidstaat van oorsprong gegeven beslissing binnen de werkingssfeer van de verordening valt, omdat het volgens artikel 53 van verordening nr. 1215/2012 afgegeven certificaat de staat ontheft van deze toetsing en omdat het feit dat er geen sprake is van een burgerlijke of handelszaak geen van de in artikel 46 juncto artikel 45 van verordening nr. 1215/2012 limitatief opgesomde weigeringsgronden betreft [vergelijkbaar met het Verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering van 1 maart 1954 (BGBl 1958 II, blz. 577), BGH, beslissing van 26 november 1975, VIII ZB 26/75, BGHZ 65, blz. 291 en 298].

- 17 (4) Hierdoor is de prejudiciële vraag echter niet in de zin van een „acte éclairé” beantwoord, omdat hij geen voorwerp van de vroegere prejudiciële vraag was en de desbetreffende rechtspraak van Hof tot op heden nog niet vaststaat. In de zaak H Limited heeft de advocaat-generaal in zijn conclusie namelijk het standpunt ingenomen dat de overeenkomstige uiteenzettingen serieuze vragen opwerpen die ertoe nopen deze overvloedige overwegingen van de beslissing niet in aanmerking te nemen (zie conclusie van de advocaat-generaal van 16 december 2021, H Limited, C-568/20, EU:C:2021:1026, punt 20 en verder). Hieraan was een overeenkomstige prejudiciële vraag van het Oostenrijkse Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk) voorafgegaan, waaruit eveneens is gebleken dat een toetsingsrecht van de rechters van de aangezochte lidstaat nog steeds wordt bepleit (zie OGH, beslissing van 23 september 2020, 3 Ob 126/20f, punt 35 en verder). Aangezien de prejudiciële vraag slechts onder bepaalde voorwaarden was gesteld, had het Hof echter geen gelegenheid om deze te beantwoorden (zie arrest van 7 april 2022, H Limited, C-568/20, EU:C:2022:264, punt 48).

- 18 (5) Ook in het overgrote deel van de nationale literatuur wordt ervan uit gegaan dat de rechters van de uitvoerende lidstaat zelfstandig kunnen nagaan of de ten uitvoer te leggen beslissing binnen de werkingssfeer van de verordening valt (zie BeckOK ZPO/Neumayr, 1 maart 2025, artikel 39 EuGVVO, punten 6 en 36; Stein/Jonas/Koller, ZPO, 23e oplage, artikel 39 EuGVVO, punt 36; artikel 37 EuGVVO, punt 8; voor artikel 36 EuGVVO, punt 7; Geimer in Geimer/Schütze, Europäisches Zivilverfahrensrecht, artikel 36 EuGVVO, punten 9 en 11; HK-ZPO/Dörner, 10e oplage, artikel 39, punt 3; Pohl, IPRax 2013, blz. 109 en 113, voetnoot 62; Mankowski, IPRax 2020, blz. 541 en 542; zie tevens BT-Drucks. 18/823, blz. 21). Bij dit standpunt hebben zich uiteindelijk de appelrechter en het Oberlandesgericht (OLG) (Oberlandesgericht Frankfurt am Main; hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Hessen, Duitsland) (IPRax 2020, blz. 567, punt 15) aangesloten.

- 19 3. De prejudiciële vraag is relevant voor de beslechting van het cassatieberoep. De vraag is slechts niet ter zake dienend, wanneer het antwoord erop, hoe het ook luidt, geen invloed kan hebben op de oplossing van het geschil (zie arrest van 6 oktober 2021, Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi en Catania

Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, punt 34 en aldaar aangehaalde rechtspraak). Hier is de prejudiciële vraag doorslaggevend.

- 20 a) Indien uit de uitlegging van Unierecht blijkt dat het kadaster zonder eigen toetsing moest uitgaan van de toepasselijkheid van verordening nr. 1215/2012, zou er een voor de inschrijving van de zekerheidshypotheek vereiste executoriale titel hebben bestaan met het gevolg dat het kadastraal register niet onjuist is en de inschrijving van het bezwaar dus onmogelijk is omdat het in strijd is met § 53, lid 1, eerste volzin, GBO. Bijgevolg zou verzoeksters cassatieberoep slagen en leiden tot vernietiging van de beslissing in beroep en afwijzing van verweerders eerste beroep.
- 21 b) Had het kadaster daarentegen de toepasselijkheid van verordening nr. 1215/2012 moeten toetsen, dan moet het cassatieberoep worden verworpen. Op basis van de vaststellingen van de appelrechter is het Italiaanse bevel tot conservatoir beslag niet in een burgerlijke of handelszaak in de zin van artikel 1, lid 1, van verordening nr. 1215/2012 uitgevaardigd. Derhalve bestaat er geen executoriale titel die geschikt is voor gedwongen tenuitvoerlegging, zodat de door de appelrechter bevolen inschrijving van het bezwaar in het kadastraal register volgens § 53 GBO gerechtvaardigd is en het cassatieberoep dus ongegrond. Of de werkingssfeer van artikel 1, lid 1, eerste volzin, van verordening nr. 1215/2012 niet van toepassing is, kan aan de hand van de huidige rechtspraak van het Hof worden beoordeeld.
- 22 aa) Of sprake is van een burgerlijke of handelszaak in de zin van artikel 1, lid 1, eerste volzin, van verordening nr. 1215/2012, hangt niet af van het rechtsgebied waaronder de daaraan ten grondslag liggende bepalingen volgens het recht van de aangezochte lidstaat – hier Duitsland – of de lidstaat waarin de beslissing is gegeven – hier Italië – vallen. Veeleer is doorslaggevend dat dit begrip moet worden beschouwd als een zelfstandig begrip, dat dient te worden uitgelegd aan de hand van het doel en het systeem van de genoemde verordening alsook aan de hand van de algemene beginselen die voortvloeien uit de nationale rechtsordes (vaste rechtspraak van het Hof, zie enkel beschikking van 21 september 2021, Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltatató Zrt, C-30/21, EU:C:2021:753, punt 24, en arrest van 25 maart 2021, Obala i lučice, C-307/19, EU:C:2021:236, punt 60).
- 23 bb) Op basis daarvan moet het begrip burgerlijke en handelszaken en bijgevolg de werkingssfeer van de verordening in beginsel ruim worden opgevat. Eveneens kunnen bepaalde geschillen tussen een overheidsinstantie en een particulier weliswaar binnen de werkingssfeer van verordening nr. 1215/2012 vallen, maar dit is anders wanneer de overheidsinstantie krachtens haar overheidsbevoegdheden handelt (zie arresten van 22 december 2022, Eurelec Trading, C-98/22, EU:C:2022:1032, punt 21; 25 maart 2021, Obala i lučice, C-307/19, EU:C:2021:236, punt 61 en verder, en 16 juli 2020, ██████ e.a., C-73/19, EU:C:2020:568, punten 34 en 35). Bijgevolg moeten de rechtsbetrekking tussen de procespartijen en het voorwerp van het geschil worden vastgesteld of, als alternatief, de grondslag en de nadere regels voor de geldendmaking van de

vordering worden onderzocht (zie arresten van 22 december 2022, *Eurelec Trading*, C-98/22, EU:C:2022:1032, punt 23, en 16 juli 2020, [REDACTED] e.a., C-73/19, EU:C:2020:568, punt 37).

- 24 cc) Zoals de appelrechter in ieder geval uiteindelijk terecht heeft vastgesteld, heeft verzoekster overheidsbevoegdheden in de zin van de rechtspraak van het Hof uitgeoefend.
- 25 (1) Twijfelachtig is echter de aanname van de appelrechter dat de rechtsbetrekking tussen de partijen van publiekrechtelijke aard is, omdat de rekenkamer volgens artikel 1, punt 1, van zijn reglement van procesvoering – voor zover in casu van belang – slechts bevoegd is ten aanzien van procedures betreffende de administratiefrechtelijke aansprakelijkheid voor schade van de overheid. Onder het begrip „burgerlijke en handelszaken” valt namelijk de vordering waarmee een overheidsorgaan van een lidstaat van in een andere lidstaat gevestigde rechtspersonen en natuurlijke personen vergoeding vordert van schade die is veroorzaakt door samenspanning tot het plegen van fraude ter ontduiking van in de eerste lidstaat verschuldigde btw (zie arrest van 12 september 2013, [REDACTED] e.a., C-49/12, EU:C:2013:545, punten 37 en 44, alsook arrest van 6 oktober 2021, *TOTO*, C-581/20, EU:C:2021:808, punt 43). Zeker kan worden aangevoerd dat een recht op schadevergoeding voor de teruggave van subsidies op dezelfde wijze moet worden behandeld.
- 26 (2) Dat is echter niet relevant, omdat verzoekster volgens de regels voor het conservatoir beslag bevoegdheden heeft uitgeoefend die buiten het bestek vallen van de voor betrekkingen tussen particulieren geldende regelingen. Hoe dan ook is er dus geen sprake van een burgerlijke of handelszaak in de zin van artikel 1, lid 1, eerste volzin, van verordening nr. 1215/2012.
- 27 (a) Volgens de rechtspraak van het Hof is er geen sprake van een civielrechtelijke betrekking tussen partijen, wanneer een overheidsinstantie in de aanhangige procedure enig bewijs heeft gebruikt dat door middel van hun overheidsprerogatieven zou zijn verkregen (zie arresten van 16 juli 2020, [REDACTED] e.a., C-73/19, EU:C:2020:568, punt 59, en 12 september 2013, [REDACTED] e.a., C-49/12, EU:C:2013:545, punt 42). Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een vordering is ingesteld op basis van bewijsmateriaal dat is verkregen bij bezoeken aan de bedrijfsruimten en door inbeslagneming van documenten (zie arrest van 22 december 2022, *Eurelec Trading*, C-98/22, EU:C:2022:1032, punt 26). Tevens kan bijvoorbeeld het simpelweg bezwaren of bewijzen verzamelen, zoals privépersonen dat zouden kunnen doen, niet neerkomen op het uitoefenen van dergelijke prerogatieven (zie arrest van 16. Juli 2020, [REDACTED] e.a., C-73/19, EU:C:2020:568, punt 57).
- 28 (b) Volgens de vaststellingen van de appelrechter heeft verzoekster zich niet beperkt tot het samenstellen of verzamelen van bewijzen in een wijze die ook voor iedere privépersoon mogelijk zou zijn. Veeleer zijn de feiten door de Italiaanse financiële politie vastgesteld. Een dergelijk onderzoek kan niet worden geïnitieerd

noch worden verricht door privépersonen. De bevindingen uit het onderzoek zijn ter beschikking gesteld aan verzoekster en de bevoegde openbare aanklager en voorwerp geworden van het door hem ingediende verzoek om een bevel tot conservatoir beslag.

[OMISSIS]

Lagere rechterlijke instanties:

AG Varel, beslissing van 7 november 2019 [OMISSIS]; OLG Oldenburg, beslissing van 7 maart 2024, 12 W 124/23

[OMISSIS]